

Tørvestrid
i
Pederstrup

1915 -

De efterfølgende dias, er klippet fra
Power Point fra Sogneaften 2010.

Tørveskæring i Riskjær

Ejendommens tørvebidrag til skolen

Hensættelse af Tørv til Pedestriske Mark		Pedestriske Mark		
Nr.	Navn	By	Navn	Beløb
Reaktion	Peter P. Hønsgaard	1044	Johan Thomas Radsford	22799
-	Peter Sørensen	548	Peter Sørensen	730
-	Karl Sørensen	968	Anders P. Sørensen	1713
-	Karl Sørensen	200	Lise Baron Petersen	3000
-	Miles P. Sørensen	1329		28462
-	Anders P. Sørensen	1581		
-	Miles Hønsgaard	1258		
-	Peter Sørensen	1584		
-	Karl P. Sørensen	1913		
-	Karl Sørensen	77		
-	Karl P. Sørensen	1433		
-	Karl Sørensen	81		
-	Anders Sørensen	1278		
-	Anders Sørensen	47		
-	Karl P. Sørensen	1079		
-	Karl Sørensen	78		
-	Anders Sørensen	1167		
-	Anders Sørensen	83		
-	Anders Sørensen	1128		
Indtægter	Karl Sørensen	836		
Reaktion	Karl Sørensen	179		
-	Miles Sørensen	305		
-	Miles Sørensen	450		
-	P. Sørensen og P. Sørensen	7		
-	P. Sørensen, P. Sørensen og P. Sørensen	3		
Jaan	Peter Sørensen	1001		
-	Karl Sørensen	288		
-	Karl Sørensen	348		
-	Karl P. Sørensen	68		
-	Miles P. Sørensen	875		
-	Karl Sørensen	354		
-	Miles P. Sørensen	782		
-	Anders Sørensen	353		
-	Anders Sørensen	114		
-	Miles Sørensen	1218		
-	Anders Sørensen	1005		
er omfattet til det		22799		

Vi vil ha' betaling for det, vi før skulle betale!!

Vi undertegnede Højere af Mats. No 3^a,
 4^a, 7, 8^a, 16^a, 18. Pedestning
 mig og Løgn, der ved Thinglast Dokument har
 Ret til, i den Skolelærerembedet tillagte Kær-
 lod - at skære det antal Tørv som vi
~~skal~~ in natura skal leveres bemeldte
 Embede. Tilbyder herved - nu da levering
 af Tørv in natura - at fraskrive os denne
 Ret, naar bemeldte Embede, herfor vil
 give os en aarlig Erstatning i 10 Aar
 (indtil 1925) a 2 1/2 Kr. pr. 1000 Stk. Tørv, regnet
 efter den antal Tørv der sidst er paalignet
 for Tds. Høstværn, nemlig 576 Stk. pr. Tds.
 Det nævnte matrik. No: paaholdende Høstværn

Matrik. No	Høstværn	Tds.	Stk.	Pr.	Alb.
3 ^a		1	-	15	- 1 - 2 1/4
4 ^a	-	2	-	2	- 1 - 2 1/2
7	-	2	-	6	- 0 - 0
8 ^a	-	3	-	2	- 2 - 3 1/4
16 ^a	-	0	-	4	- 0 - 2 3/4
18	-	0	-	4	- 1 - 3 1/4
		11	-	1	- 0 - 0

antal Tørv, aarlig 6408

Vi undertegnede ... Tinglæst Dokument ... har Ret til i den Skolelærerembedet tillagte Kærlod - at skære det antal tørv som vi ~~skal~~ in natura skal levere bemeldte embede tilbyder herved - nu da Levering af Tørv (er afløst) in natura - at fraskrive os denne Ret, når bemeldte Embede herfor vil yde os en aarlig Erstatning i 10 Aar (indtil 1925) a' 2 Kr. pr. 1000 Stk. tørv.

Mange ord om tørv ...

Ni undertrykte Koper af
Mab. N^o.

af Pedersbryg Bry og Løgn der ved
Tringlast Dokument har Pakt
sic i det Skolebestyrelsesbet i
Pedersbryg tillagte Kærlod, at
skene det antal Tørv som
hvor af Koperen af ovennævnte
Mab. N^o skal leveres in natura
sic bevilgede Kærlod, tilbyder
herved - nu da Sogneraadet har
aflost Levering af Tørv in natura -
at fraskrive os nævnte Brugsret
i bevilgede Kærlod, naar Skolebestyrelsen
herfor vil give os et aarlig Indskud
i 10 Aar (sic 1925) a 3 $\frac{1}{2}$ % pr 1000 P^g Tørv
regnet efter det antal Tørv der
paalignet pr Tds. Hestbrenn, nemlig:
576 P^g pr Tds.

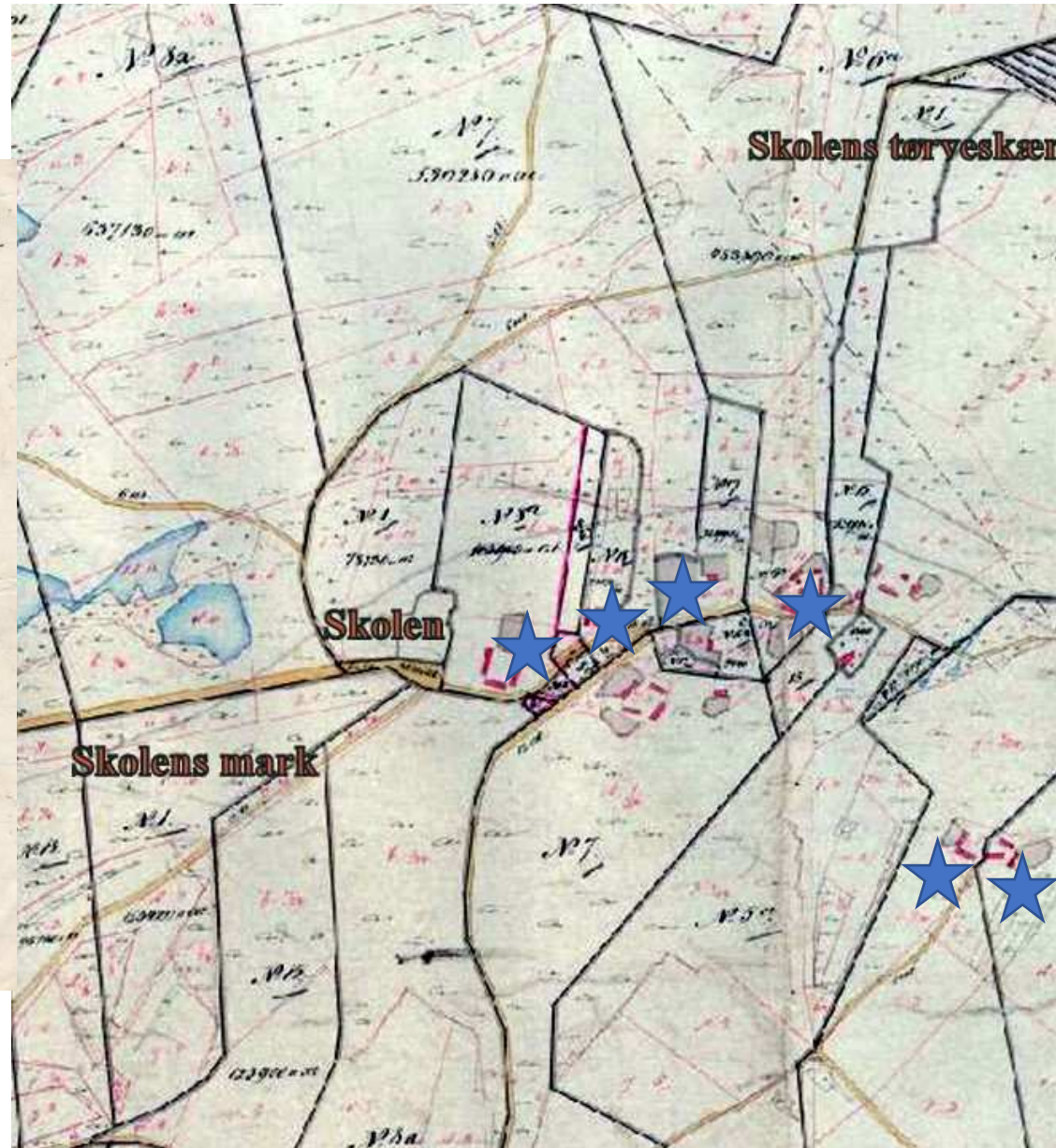
... tilbyder herved – nu da Sogneraadet
har afløst Levering af Tørv in natura – at
fraskrive os nævnte Brugsret i bemeldt
Kær

Så mange tørv måtte vi må grave!

1915	Laurids Nyrup	1913.03	57
450	Jens Mikkelson	450.03	14
305	Niels Andersen	305.08	9
<u>2670</u>	<u>issh. aarlig</u>	<u>90</u>	<u>#</u>

2670) 800.00 pte (0,3 pte for Eivv)

Jens Steffenen	968 · 1/8 =	121 pte
Nybo	1329 · 1/8 =	166 -
L. Nyrup	1913 · 1/8 =	239 -
L. Andersen	1384 · 1/8 =	174 -
N. Andersen	305 · 1/8 =	38 -
Jens Mikkelson	450 · 1/8 =	56 -

Hr. Herredsfuldsmægtig Krarup

Ho.

Herredsfuldsmægtig Krarup, Viborg

De beder godhedfuld meddele mig om
Gaardejer Laurits P. Spring
- S. Andersen, Tude
- Jens Hoffmann
- Niels Lev. Sorenson
Procurat Niels Andersen
- Jens Mathiasen, alle af Pedersbørg

har Tingloost sig selv paa, at have Ret til i den
Skoleleeresterebet tillegte Skole, at de selv det
aandel Torv som de ~~de~~ in natura skal levere
til benævnte Skolebet
I frakantet Konvolut vedlægges

Stiftamtmanden og Provstiet om tørveskæring i Pederstrup.

Hr. Stiftamtmanden over Viborg Stift har under 11. Maj d. a. bilskrevet mig saaledes:

"J. J. har jeg bilskrevet Rødding Lovet Pederstrup Sogneraad saaledes:

"I det med Sogneraadets Erklæring af 2. December f. a. hertil dit. begjærgte inddragende har Lærer G. Dalum i Pederstrup under Henvisning til, at nogle Uland i Skoledistriktet fra gammel Tid har haft Ret til i en til Lærereembetet hørende Hjørled at grave de Tørv, som de skulle levere til Skolebrønden, forsyning af om de nævnte Uland fremdeles er berettigede til at grave Tørv i Lødden, efter at Levering af Brændsel in natura til Skolen er bleven afløst, saaledes at Brændselydelsen forvandles opad Sogneraadets Foranstaltning.

Dit fremgaa af de førte Forhandlinger, at Bøværnes Ret til Tørvegravning i Hjørledet ikke er skriftelig konstateret, og at der til Bøværnes Ret vares en Pligt til at oprense den paa Skolen faldende Aupart af de omkring Lødden værende Grøfter. Bøværne har nu erklæret sig villige til at præfalte deres formentlige Ret til Tørveskær mod en Reklamation engang for alle af 200 Kr eller 2 Kr for 1000 Lb Tørv aarlig i 20 Aar fordelt i mellem dem efter det Lural Tørv, som hidtil har været dem paalynt. Saafremt Bøværne kunne godkjøre deres Ret til Tørveskær og dermed deres Krav paa Erstatning, er Sogneraadet villigt til at indgaa paa den Ordning, at Erstatningssummen behøves af Kommune og Læreren hver med Halvdelen, idet Raadet formener, at Læreren som Bøværner er interesseret i, at Tørvegravningen ophører, og de en Ordning med Erstatningens Betaling gennem 20 Aar maa foretrækkes af Henyn til Læreren, hvorefter Udgiften vil blive 12 Kr 82 Ctr aarlig, har Sogneraadet anholdt om Tilladelse til at afgive Sagen paa denne Uland.

Skoledirektionen for Rindø og Tørløng Herredes Provsti, med hvilken jeg har trevetalt i Sagen, har nu udtalt som sin Formening, at de paagældende Bøværne ikke have nogen juridisk Ret til Tørveskær i Skolelødden, efter at Skolebrønden

er afløst som angivet, men Direktionen vil dog ikke have et erindre imod, at der træffes en mindelig Overenskomst mellem Sogneraadet og eventuelt den nu værende Lærer om Forholdets Ophør, hvorefter Direktionen ikke mener at kunne samtykke i, at der pålægges Lærereembetet nogen Forpligtelse til som saadant at deltage i Erstatningsdelbetets afvikling, hvorhos Direktionen efter de af samme ansatte Underrettede bemærker, at den paastede Værdi af Bøværnes Ret til Tørvegravning højst kan anskedes til en kapitaliseret Værdi af 160 Kr.

Foranlediget heraf skal jeg til Efterretning og videre Bekendtgørelse for vedkommende Bøværne hienlignende meddele, at smilket maa formene, at Bøværnes Ret til Tørvegravning i Skolens Hjørled, som har været indskrænket til Gravning af det Brændsel, der skulde leveres til Skolen, er bortfalden ved den paa lovlig Vis foretagne Afløsning af Bøværnes Brændselydelse in natura, og kan derfor ikke erkendes, at der nu skulde tilkomme Bøværne en Ret til at skære og til eget Brug hjenkøre et lignende kvantum Tørv, som det, der hidtil aarlig har været leveret til Skolen. For det Raadet invidertid for at indgaa en midlertidig Retssag med Bøværne at indgaa en Overenskomst med disse om Udredelse af en Afspindelsessum paa 160 Kr. - enten en Gang for alle eller i aarlige Rater - og en Læreren villig til at vare Halvdelen af denne Sum eller dog Halvdelen af de aarlige Udgifter for hans Embedstid, skal Sagen blive forelagt for Amtsrådet for at delles Samtykke til en saadan Ordning da den blive søgt tilvejebragt.

Hvilket indtil Henvisning til Direktionens Skrivelse af 2. Okt. d. a. hienlignende meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Læreren G. Dalum.

Hvilket hermed hienlignende meddeles.

F. Tømrer

12-5-1916
PROVST

Degnen betalte "for at undgaa yderligere Trætte"

Til
Laurits Nygaard, Jens Skjerve, Niels Larsen
Johanne Andersen, Anton Larsen og Jens
Mikkelsen af Tønderby.

Da Synsaadet har nægtes at betale mig i
Erstatning for Tøndergravning i Skolens Skole,
foretaar jeg for at undgaa yderligere Trætte
og muligvis Troes at betale 80 Kr. (skinner fire
sindstygge Kroner) i 10 Aar med 8 Kr. aarlig til
hverste Mand efter det Antal Tønder, de hidtil
har været paaligede til Skolen, og at Synsaadet
paaløjer sig at holde Skriften omkring Skoleorden
og renske, saa at de 6 Mandes Tønder for det til

Hvis det Synsaadet skulde indvillige, at jeg i Løbet
af de 10 Aar forflytter Leubedet forlygter jeg mig her
at udbetale det eventuelle Realkøbets udgang for alle.
Hvad om dette Forlag i sidste Øjeblikke vil blive
selvtillyst modtaget.

Tønderby, Skole d. 21 Juni 1916.

L. Datum.

I Hensigt til ovenstående erklæres vi os villige
til at gaa ind paa den af Lærer Datum foretagne
Ordning og for Fremtiden afvære os fra at skære
Tønder i Skolens Leubed.

Laurits P. Nygaard, Niels Andersen.

Jens Mikkelsen Johanne Andersen Jens Skjerve

”Det gik som jeg sagde ... de graver stadig Tørv ...”

Hr.
Sogneraadsformand Niels Andersen,
Batum.

Ja, det gik, som jeg sagde, at de graver
Tørv derude. De havde ladet mig vide,
at de begynder paa Torsdag, og om
jeg saa vilde slaa det Hø, der var i Vejen.
Jeg ved ikke, om det er paa den
Maade, de skal gøre det. Det
den skrives i hvert Tilfælde, med den
officielle Skoledirektøren og Skolek.
har truffet. Jeg skal selvfølgelig
Hø, og finder heller ikke at de
har Lov til at ødelægge det ved
denne ulovlige Tørvgraving.

Jeg vil herved anmode dem om hurtigst
muligt at tage Affære, da det er
Sogneraadets Pligt at værne om
embedets Rettigheder i saadanne
Tilfælde.

Pederstrup Skole d. 20/6 1916

Venligst
C. DaLUM

Hr.

Sogneraadsformand Niels Andersen
Batum

Ja, det gik som jeg sagde, at de graver tørv
derude. ----- de begynder på Torsdag, og
om jeg så vilde slaa det Hø, der var

Jeg vil herved anmode dem om hurtigst
muligt at tage Affære, da det er
Sogneraadet s Pligt at værne om
embedets Rettigheder i saadanne
Tilfælde.

Pederstrup Skole den 20/6 1916

Venligst
C. DaLUM

Pederstrup Skoles embedsbog 1915

38

Embedsskrivelser, fortsat.

Nov 1915 afløstes Touragen og Brandtalen til Lærerskolen med 103 Skr. 32. For aarlig for Touragen og 20000 For og 35 hb. Kul for Brandtalen, der leveres af Kommunen.

6 Bymand Niels S. Sørensen, Jens Steffensen, Anton Sørensen, Jens Mikkelsen, Soren Andersen Eubee, Laurids Mørup, gjorde Nov paa 2 Skr. for 1000 Ldk For, som de hidtil har gaaet i en Engled tilhørende Skolen. Ved Fogedraadets Afgjørelse gik Læreren med paa at betale 13 Skr. aarlig i 20 Aar regnet fra og med 1916 til de 6 Mand, hvoraf 4 deler kostfæder.

Englonden ca. 2 Tds Land har Læreren skænkent.

Mergelbanen til
Pederstrup

Ligeledes har Læreren i Aarene fra 1914 kjøbt Lodden 8 Tanne Mergel til en Værdi af ca. 120 Skr. forinden Kjøbet og Arbejdet, med Spedering 1913 blev der sat en Afbetaling der.

Udkjøbt blev pudsbandig restaureret 1912.

Pederstrup Skoles embedsbog 1916

11. Maj 1916. Sjogvaende. Forretnings i Eugen indberettede jeg til Skolet, at de 6 Mand skav Forv og tjenerkoste dem til sig selv, imidlertid at Brønden var lovlig afløst. De mente at have Kordoret til det. Skolet har vist og lykt, at der vist Steds findes nogen skriftlig skiltare. Det husker i Skider eller Gaubert, hvorfor det har medvirket, at de 6 Mand ingenomhulstik Det har til dem Forretnings. Da Sjogvaendet ikke vilde betale Aftørningen, hvis de 6 Mand havde Det til Forrene, og da Direktøren finder at Læreren ikke kan betale noget af Sjogvaenden udgifter. Skolet har skrevet Forretning om at betale de 6 Mand 160 Kr enten en Gang for alle eller i Rater paa 10 Aar for at undgaa Procent. Læreren og Sjogvaendet skuede paa hvor betale Halvdelen.

21. Juni 1916. Sjogvaendet har nægtet at betale Halvdelen. Læreren har tilbudt saa de 6 Mand finder at udrede sin Halvdel 80 Kr. i 10 Aar med at de opbaas at gøre Forv og slippe for at være besværet.